

«Не люблю мэблю, пад якую нельга зазірнуць...»

Больш за 200 беларусаў падзялілася сваімі дзівацтвамі

Прыблізна месяц таму Беларускі Чырвоны Крыж запусціў сацыяльны праект, у якім прапанаваў людзям расказаць пра свае дзівацтвы. Ініцыятыва была накіравана на пераадоленне сацыяльных фобій у адносінах да людзей з псіхічнымі расстройтвамі. Яе падтрымала звыш 200 карыстальнікаў сацыяльных сетак, у тым ліку вядомыя людзі, якія пачалі адкрыта пісаць у сацсетках пра свае незвычайныя думкі і ўчынкі. Яшчэ большая колькасць беларусаў падзялілася сваімі незвычайнымі звычкамі і страхамі ў каментарыях.

Удзельнікі праекта публікавалі свае гісторыі, пакадаючы хэштэг #всемьстранные. Адна з першых выказалася мінскі кандытар Зоя Прышывалка. Яна расказала, што раней настолькі баялася мікробаў, што магла мыцца па тры разы на дзень, ездзіла ў грамадскім транспарце, не трымаючыся за поручні, і працірала ўсё навакол вільготнымі сурвэткамі.

Спявачка і дызайнер адзення Вольга Барабаншчыкава падзялілася, што адчувае амаль фізічны дыскамфорт, калі трапляе ў натоўп або ідзе па шматлюднай вуліцы.

Хтосьці прызнаваўся, што любіць размаўляць з сабакамі. Знайшоўся чалавек, які не любіць мэблю, пад якую нельга зазірнуць. А яшчэ адзін расказаў, што бясконца перастаўляе дома прадметы інтэр'еру, а таму ўбудаваная мэбля выклікае ў яго неспакой.

Некаторым страшна патэлефанаваць незнаёму чалавеку, хтосьці ёсць толькі зялёныя бананы, а нехта баіцца матылькоў або лётачаў у самалётах...

Усе гэтыя адкрытыя выказванні беларусаў даказваюць, што няма ідэальных людзей. Але, тым не менш, тых, хто не ўпісваецца ў стэрэатыпы, людзі звычайна пабойваюцца і стараюцца абмінаць. Праект Беларускага Чырвонага Крыжа закліканы перамагчы сацыяльныя фобіі і змяніць стаўленне грамадства да тых, чые паводзіны здаюцца незвычайнымі. Таму што менавіта такія стэрэатыпы замінаюць людзям з псіхічнымі расстройтвамі ўліцца ў грамадства.

«Адна з самых вялікіх праблем пры лячэнні псіхічных расстройтваў — страх прызнацца, што ты захварэў, бо людзі баяцца стаць ізгоямі. У той час як існуе маса прыкладаў таго, што сярод шызафрэннікаў і аўтыстаў мноства таленавітых і нават геніяльных творцаў. Яны гэтак жа здольныя заводзіць сем'і, будаваць кар'еру і дамагацца поспехаў у асабістым і прафесійным жыцці. Проста час ад часу ім трэба дапамога. І тут важна не замыкацца ў сабе», — растлумачылі ў Чырвоным Крыжы.

У грамадстве да гэтага часу жывуць міфы і забавоны пра невылечнасць псіхічных захворванняў, пра небяспеку псіхічна хворых людзей і поўную непрадказальнасць іх паводзін. Пакутуюць ад такога стаўлення не толькі самі хворыя, але і іх сваякі, таму што сем'і, дзе ёсць псіхічна хворыя людзі, нярэдка трапляюць у сацыяльную ізаляцыю.

Адна з задач праекта — пашырыць псіхасацыяльную падтрымку для людзей з псіхічнымі расстройтвамі ў Мінску. Дарэчы, усе, хто мае патрэбу ў такой дапамозе, могуць звярнуцца ў цэнтр Чырвонага Крыжа «Адкрыты дом», у якім працуюць псіхалагі і сацыяльны работнік.

Гэты цэнтр адкрыўся ў 2013 годзе, і з таго часу яго гасцямі стала больш за 140 чалавек. З іх каля 80 дамаглося ўстойлівай рэмісіі, больш за 40 — знайшло работу, а пяць — стварылі сем'і.

Святлана БУСЬКО.

Здарэнне

ЗАХРАС НА ВЫШЫНІ ПАД МОСТАМ

У Магілёве 10-гадовае дзіця захрасла пад мастам цераз Дняпро — хлопчыка выратавалі супрацоўнікі МНС.

Пра здарэнне ратавальнікам паведаміў мінак пасля 18 гадзін. Калі да месца выкліку прыбылі падраздзяленні МНС, хлопчык знаходзіўся пад мастам на вяршыні нахільнай апоры вышынёй каля 10 метраў. Самастойна спусціцца ён не мог. Пры дапамозе высоўнай трохкаленнай лесвіцы ратавальнікі знялі дзіця і перадалі работнікам міліцыі. У медыцынскай дапамозе патрэбы не было. Выратаваны хлопчык — вучань адной з магілёўскіх школ.

Сяргей РАСОЛЬКА.

СОНЕЧНЫ САДОК

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Плясканні ручак па кафлянай падлозе ў калідоры і дзіцячы смех — гэта тое, што я пачула адразу, увайшоўшы ў аддзяленне. Тут жа выхавальнік Саша падхопівае двухгадовага Ілюшу, ставіць на ножкі і прыгаворвае: «Давай, малы, ножкамі, ножкамі!»

Маці хлопчыка Іна выглядае з гульнявога пакоя і махае сыну рукой. Той вельмі старанна рухаецца на ножках да яе, але, не дайшоўшы пару метраў, зноў апускаецца на карачкі і такім чынам хуценька аказваецца каля маці. Усе смяюцца.

Надзяваю бахілы і разглядаю аддзяленне. На самай справе цяжка назваць трэці паверх будынка гэтага Цэнтра «аддзяленнем», бо ён ніяк не асацыюецца з бальніцай. Два вялікія гульнявыя пакоі з-за мноства цікавых цацак больш падобны на сучасныя забаўляльныя цэнтры. Кухня, дзе ёсць мікрахвалёўка, каб мамы маглі падагрэць ежу для малых, халадзільнік, чайнік, а таксама сталы і крэслы. У аддзяленні не арганізавана харчаванне, таму мамы прыносяць перакусы з сабой, калі гэта неабходна. Ёсць пакойчык для сну — там стаіць некалькі ложкаў, для тых, хто стаіць. Ёсць месца для адпачынку бацькоў і кабінет для індывідуальных заняткаў з псіхалагам. У ванна-пакойчыках вісяць картчкі-падказкі для дзяцей. На іх намалювана, у якой паслядоўнасці што рабіць, каб рукі сталі чыстымі: закатаць рукавы, уключыць ваду, узняць мыла... Такім чынам дзецям лягчэй навучыцца самастойна мыць рукі. Увогуле, сама атмосфера на гэтым паверсе падаецца нейкай хатняй і шчырай. Раней тут быў дзіцячы садок — будынак меў вялізныя зімовыя балконы, куды выносілі спецыяльныя маленькія ложачкі, каб дзеці

падчас ціхай гадзіны адпачывалі на свежым паветры. Здаецца, самому будынку прыемна ад таго, што ў ім зноў чуецца дзіцячы смех.

— Мы дапамагаем асаблівым дзецям арганізаваць побыт, развіць навыкі самаабслугоўвання, працуем над мысленнем, памяццю, увагай, уяўленнем, мовай і пры гэтым стараемся зрабіць так, каб кожны, хто да нас прыйшоў, змог тут расслабіцца і адчуваў сябе камфортна, — расказвае псіхалаг аддзялення Анжаліка ТРЫПУЦЕНЬ. — Кожнае дзіця, як вядома, мае сваю спецыфіку, і мы з кожным працуем індывідуальна. Бывае, што бацькі прыходзяць сюды разгубленыя, не могуць дапамагчы дзіцяці ў развіцці пэўнага навыку, і мы дапамагаем пераадолець бар'ер. У нас ёсць дзяўчынка Ліза, якая вельмі любіць хадзіць. У яе доўга не атрымлівалася адчыніць дзверы: убачыць іх — стаіць і плача. Але нам удалося навучыць яе не губляцца перад перашкодай.

У аддзяленні аказваюць псіхалагічную дапамогу і падтрымку не толькі дзецям, але і бацькам.

— Бацькі ведаюць, што іх тут выслушаюць і прафесійна дапамогуць, больш за тое яны могуць знайсці тут сяброў, — гаворыць загадчыца аддзялення Алена ВАРЫВОНЧЫК. — Мамы да нас прыходзяць актыўныя, яны самі прыдумляюць мерапрыемствы, праводзім разам з імі розныя майстар-класы. Вось нядаўна вырашылі стварыць бацькоўска-дзіцячы тэатр. Спадзяюся, ужо на Каляды будзем паказваць сваю пастаноўку.

Самі бацькі лічаць, што гэтае аддзяленне больш падобна на вельмі камфортны дзіцячы садок. Малыя могуць наведваць яго і некалькі разоў на тыдзень, групы зусім маленькія, да васьмі чалавек. Падчас канікулаў аддзяленне запоўнена. Хо-

дзіць дзеці рознага ўзросту — аж да 18 гадоў, калі ім гэта патрэбна. Часцей за ўсё маці таксама застаюцца ў аддзяленні, але бывае, што і сыходзяць, пакідаючы дзяцей на прафесіяналаў. Для некаторых мам гэта магчымаць трохі адпачыць ад сваіх абавязкаў. Ну а мамы з дзеткамі, у якіх сіндром Даўна, такім чынам рыхтуюць іх да камфортнага пераходу ў звычайны дзіцячы садок.

У той дзень, калі я прыйшла, у групе было трое малых: Софія, Ілюша і Віктар. Яны весела гуляюць адно з адным, перыядычна вырываючыся на калідор з гульнявога пакоя, каб набраць хуткасць і бегчы далей.

— Мы ходзім сюды ўжо другі тыдзень, — расказвае Вольга, маці маленькага Віктара. — Выбралі рэжым, які не будзе траўмаваць дзіця. Прыходзім а дзвягатай гадзіне раніцы, каля дванаццаці абедом і едзем дадому спаць. Мне б хацелася каб ён адаптаваўся да чужых людзей і дзяцей. Для Віктара пакуль гэта праблема, а нам трэба рыхтавацца да пераходу ў звычайны дзіцячы садок. Больш за тое, мы тут нарэшце пачалі хадзіць па лесвіцы! Мне вельмі цяжка было яго насіць на руках. А тут пайшоў!

— Нашы дзеці маюць вялікую патрэбу ў зносінах, — дадае маці Софіі Алеся. — Ды і нам, бацькам, гэта неабходна. Мы можам падтрымліваць адзін аднаго, абмяркоўваць нейкія пытанні ў развіцці нашых дзетак. На самай справе гэта вялікая праблема — недахоп інфармацыі.

— Не проста недахоп, а сапраўдная ізаляцыя! — з горыччу дадае Віктар, муж Алесі. — Калі нарадзілася нашая дачка, мы сталі шукаць інфармацыю аб сіндроме Даўна. Божухна, чаго толькі не начыталіся!.. Было вельмі страшна. Але потым сталі знаходзіць людзей, у якіх таксама нарадзіліся «сонечныя дзеці», і ад іх сталі атрымліваць неабходную інфармацыю і падтрымку.

— Я даведалася, што ў мяне дзіця з сіндромам, толькі калі нарадзіла, — кажа Іна. — Дзіця нарадзілася раней за патрэбны тэрмін, і мне яго не прынеслі ў палату. Сама адшукала ў іншым аддзяленні. Глядзела на Ілюшу, і ён мне падаваўся нейкім чужым. Так прыходзіла да яго кожны дзень. А аднойчы ўбачыла, як ён плача. І як толькі дакранулася да яго, каб супакоіць, адчула, што гэты камячок самы лепшы, самы прыгожы, самы родны, ён — МОЙ.

Бацькі стаялі ў калідоры і ўспаміналі першыя крокі ў выхаванні сваіх асаблівых дзетак, свае крыўды, пошукі і радасці. Расказвалі, як на іх рэагуюць суседзі, як узіраюцца ў тварыкі малых мінакі... Успаміны былі не заўсёды добрыя, але калі дзеці раптам нагадвалі пра сябе смехам, дарослыя адразу расслабіліся і імгненна ўключаліся ў гульню. У руках дарослых не было скаванасці, бо «сонечныя малыя» навучылі іх быць адкрытымі, радавацца кожнаму дню, цаніць кожнае імгненне. Час праляцеў хутка. Бацькі і дзеці пачалі збірацца дадому. А выхаванні чакалі ўжо новых наведвальнікаў. Толькі а палове дзвягатай вечара ў незвычайным будынку згасла святло.

Наталля ТАЛІВІНСКАЯ, фота аўтара.

